

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZYRODY DO KL VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ
Do programu nauczania „Przyroda” na rok szkolny 2011/2012
mgr Bernadeta Biskup

Dział	Wymagania konieczne	Wymagania podstawowe	Wymagania rozszerzające	Wymagania dopełniające
Ziemia część Wszechświata	<ul style="list-style-type: none"> - Omawia budowę i zastosowanie kalendarza* - Podaje różnice między planetami a gwiazdami - Podaje przykłady świadczące o istnieniu wokół Ziemi pola grawitacyjnego* - Podaje przykłady wykorzystania sztucznych satelitów 	<ul style="list-style-type: none"> - Wykazuje istnienie pola grawitacyjnego* - Wyjaśnia, co to są galaktyki 	<ul style="list-style-type: none"> - Opisuje zasługi Mikołaja Kopernika dla rozwoju nauk przyrodniczych* - Wyjaśnia, co nazywamy polem grawitacyjnym - Porządkuje planety Układu Słonecznego* - Wyjaśnia, w jakim celu prowadzone są loty kosmiczne 	<ul style="list-style-type: none"> - Określa, od czego zależy wartość siły grawitacji - Opisuje, w jaki sposób powstał Układ Słoneczny* - Wyjaśnia, dlaczego na Księżycu nie ma atmosfery*
Ziemia - nasza planeta	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnia, popierając przykładami, na czym polegają oddziaływania magnetyczne - Wskazuje południki, równoleżniki, równik, półkule północną i południową, bieguny ziemskie i osi Ziemi* 	<ul style="list-style-type: none"> - Podaje przykłady oddziaływań elektrostatycznych* - Rysuje linie pola magnetycznego - Podaje przykład zjawiska mającego związek z istnieniem pola magnetycznego Ziemi - Określa długość i szerokość geograficzną na wskazanej półkuli* 	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnia, na czym polega elektryzowanie ciał - Wyjaśnia pojęcie pola magnetycznego - Klasyfikuje oddziaływania między magnesami* - Pokazuje położenie biegunów magnetycznych i geograficznych - Określa położenie geograficzne* 	<ul style="list-style-type: none"> - Objaśnia, na czym polegają oddziaływania magnetyczne - Wyjaśnia, dlaczego igła magnetyczna ustawia się w kierunku północ – południe* - Odszukuje punkty na mapie, mając podane współrzędne geograficzne*
Rola Słońca	<ul style="list-style-type: none"> - Wymienia źródła światła* - Wyjaśnia jak się zachowuje w czasie burzy* - Podaje przykłady ciał przezroczystych i nieprzezroczystych* - Wyjaśnia zjawisko następowania dnia i nocy* - Oblicza długość dnia i nocy, mając podane godziny wschodu i zachodu Słońca* - Rysuje odbicie światła od powierzchni lustrzanych płaskich - Wyjaśnia, dlaczego następują zmiany pór roku 	<ul style="list-style-type: none"> - Klasyfikuje, popierając przykładami, źródła światła na naturalne i sztuczne* - Buduje prosty obwód elektryczny - Wyjaśnia, kiedy następuje załamanie światła - Wskazuje występowanie w przyrodzie zjawiska rozszczepienia światła* - Wyjaśnia powstawanie barw widzialnych ciał - Pokazuje na globusie strefy oświetlenia Ziemi* 	<ul style="list-style-type: none"> - Rysuje schemat prostego obwodu elektrycznego* - Wyjaśnia pojęcie promienia świetlnego - Określa podstawowe właściwości przewodników i izolatorów* - Rysuje promień świetlny przechodzący z powietrza do innego środowiska - Objaśnia, dlaczego światło białe ulega rozszczepieniu - Rysuje oświetlenie Ziemi w pierwszych dniach kalendarzowych pór roku 	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnia przyczynę różnic długości dnia i nocy - Tłumaczy zjawiska zaćmienia Słońca i Księżyca* - Wykazuje, że światło białe jest mieszaniną światła barwnych - Opisuje budowę oka* - Charakteryzuje poszczególne strefy oświetleniowe Ziemi
Wszechocean	<ul style="list-style-type: none"> - Odczytuje z mapy nazwy kontynentów, oceanów i mórz* - Odszukuje na mapie rowy oceaniczne, wyspy, podmorskie łańcuchy górskie - Rysuje falę* 	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnia dlaczego na głębokości poniżej 100 metrów panują ciemności - Opisuje warunki panujące na szelfie* 	<ul style="list-style-type: none"> - Wyjaśnia przyczyny zróżnicowanego zasolenia wód morskich* - Opisuje falę* - Wyjaśnia przyczynę przyptyków i odpływów 	<ul style="list-style-type: none"> - Charakteryzuje warunki panujące w głębiach oceanicznych* - Opisuje rafę koralową* - Wyjaśnia przyczynę powstawania prądów morskich
Charakterystyka stref życia w morzu	<ul style="list-style-type: none"> - Nazywa strefy życia w morzu - Rysuje chęlbę - Opisuje budowę zewnętrzną ryb* - Opisuje budowę zewnętrzną skorupiaków na przykładzie homara* - Wymienia źródła dźwięku* - Tłumaczy, kiedy powstaje echo - Wymienia korzyści, jakie czerpie człowiek z mórz i oceanów* 	<ul style="list-style-type: none"> - Opisuje warunki świetlne panujące w poszczególnych strefach morskich - Odróżnia polipa od meduzy* - Wymienia przystosowania w budowie zewnętrznej ryb do życia w wodzie* - Podaje przykłady skorupiaków morskich* - Wyjaśnia, do czego służą: echosonda i batyskaf - Podaje przykłady innych zwierząt żyjących w morzach* 	<ul style="list-style-type: none"> - Charakteryzuje warunki panujące w poszczególnych strefach oceanicznych* - Opisuje przystosowania chęłbi do życia w morzu - Opisuje budowę chęłbi - Charakt. koralowce* - Rozpoznaje wybrane skorupiaki morskie* - Wyjaśnia, co nazywamy falą dźwiękową - Wymienia ośrodki różniące się prędk. rozchodz. się fal dźwięk. - Opisuje wykorzystanie mórz i oceanów przez człowieka* 	<ul style="list-style-type: none"> - Ocenia możliwości rozwoju świata organicznego w poszczególnych strefach - Opisuje przystosowania zwierząt do życia w wodzie* - Wyjaśnia, dlaczego fale dźwiękowe nie mogą rozchodzić się w próżni - Podaje przykład wykorzystania zjawiska echa przez zwierzęta* - Analizuje skutki korzystania z zasobów morskich przez człowieka*

<u>Z</u> <u>wody</u> <u>na</u> <u>ład</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Omawia budowę komórki zwierzęcej* -Wskazuje zwierzęta występujące w jeziorze -Opisuje budowę zewnętrzną żaby* -Podaje 2-3 przykłady płazów chronionych* 	<ul style="list-style-type: none"> -Opisuje budowę pierwotniaków na przykładzie pantofelka -Omawia budowę stłubi -Opisuje wybrane czynności życiowe płazów* -Podaje przykłady zależności pokarmowych w jeziorze* 	<ul style="list-style-type: none"> -Odróżnia komórkę zwierzęcą od roślinnej* -Charakteryzuje przystosowania stłubi do warunków i trybu życia -Rozpoznaje wybrane zwierzęta występujące w jeziorze* -Wymienia cechy budowy zewnętrznej przystosowujące płazy do życia na łądzie* 	<ul style="list-style-type: none"> -Wyjaśnia, dlaczego w jeziorach żyją głównie zwierzęta zmiennocieplne -Charakteryzuje pierwotniaki* -Charakteryzuje faunę występującą w różnych strefach jeziora -Wymienia gatunki zwierząt, które można spotkać tylko w czystych wodach*
--	---	--	---	--

<u>Warunki</u> <u>życia</u> <u>w</u> <u>środowisku</u> <u>lądowym</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Porównuje warunki życia w wodzie i na łądzie -Opisuje budowę zewnętrzną ptaka* -Odróżnia ptaki drapieżne od innych -Określa rolę ptaków w przyrodzie* -Wymienia charakterystyczne cechy ssaków* -Podaje przykłady ssaków z różnych środowisk* -Opisuje rolę dżdżownic w przyrodzie* -Opisuje sposób postępowania w przypadku przyłączenia się kleszcza* -Nazywa części ciała owada* 	<ul style="list-style-type: none"> -Omawia cechy budowy przystosowujące gady do życia na łądzie -Wymienia cechy przystosowujące ptaka do lotu* -Podaje przykłady ptaków odlatujących oraz chronionych* -Rozpoznaje wybrane gatunki ssaków chronionych w Polsce -Opisuje budowę zewnętrzną pająka* -Wskazuje przykłady pozytywnego i negatywnego znaczenia owadów* -Nazywa części ciała winniczka* 	<ul style="list-style-type: none"> -Omawia proces rozmnażania gadów -Wskazuje podobieństwa i różnice między ptakami a gadami -Wymienia przyczyny wędrówek ptaków* -Opisuje cechy przystosowujące dżdżownicę do życia w glebie* -Rozpoznaje typy aparatów gębowych owadów -Charakteryzuje rolę owadów w przyrodzie* 	<ul style="list-style-type: none"> -Porównuje czynności życiowe płazów i gadów -Opisuje rozmnażanie ptaków* -Na wybranych przykładach wykazuje związek między budową a trybem życia ptaków* -Charakteryzuje rozmnażanie i rozwój ssaków* -Opisuje czynności życiowe dżdżownicy -Charakteryzuje sposoby rozmnażania owadów -Omawia rozmnażanie winniczka
--	--	--	--	--

<u>Krajobrazy</u> <u>Ziemi</u>	<ul style="list-style-type: none"> -Wymienia podstawowe elementy klimatu* -Odczytuje dane z wykresu* -Pokazuje na mapie położenie poszczególnych stref geograficznych -Wymienia po 3 – 4 gatunki zwierzęce charakterystyczne dla poszczególnych stref (po 1 gatunku*) -Wymienia charakterystyczne cechy klimatu pustynnego, arktycznego* 	<ul style="list-style-type: none"> -Wymienia charakterystyczne cechy poszczególnych typów klimatu -Podaje przykłady roślin uprawianych w poszczególnych strefach klimatycznych* -Na wybranych przykładach opisuje przystosowania zwierząt do warunków klimatycznych* -Opisuje zajęcia mieszkańców wybranych stref klimatycznych* 	<ul style="list-style-type: none"> -Wyjaśnia, w jaki sposób określa się klimat danego obszaru -Wykonuje obliczenia, wykorzystując dane z wykresu* -Opisuje zróżnicowanie krajobrazowe Europy* -Wykazuje związki między warunkami klimatycznymi a światem roślinnym i zwierzęcym w poszczególnych strefach -Wykazuje wpływ warunków klimatycznych na sposób gospodarowania i gęstość zaludnienia w poszczególnych strefach -Porównuje warunki przyrodnicze różnych rejonów geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> -Na podstawie analizy danych, dotyczących rozkładu temperatur i ilości opadów, porównuje klimaty różnych rejonów geograficznych* -Wskazuje przyczyny odchylenia granic stref od równoleżników -Przewiduje zmiany, jakie mogą zachodzić w środowisku na skutek eksploatacji bogactw naturalnych i mineralnych* -opisuje trasy wypraw polarnych ze szczególnym uwzględnieniem wkładu Polaków w badania biegunów
---	---	--	--	--

I. Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości z przyrody w stopniu bardzo dobrym,
- posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza treści zawarte w podręczniku,
- cechuje się aktywnością i systematycznością w przygotowywaniu do zajęć,
- zajmuje wysokie miejsca w konkursach przyrodniczych (szkolnych, międzyszkolnych i wyższego szczebla).

II. Sprawdzenie i ocenianie osiągnięć uczniów będzie dokonywane poprzez kontrolę ustną i pisemną, tzn.:

- rozmowę z uczniem,
- odpytywanie,
- testy lub sprawdziany godzinne (po każdym dziale programowym), kartkówki 5-15 min (z 3 ostatnich lekcji),
- konkursy, krzyżówki, quizy,
- obserwację zachowania ucznia podczas zajęć,
- sprawdzanie zadań domowych.

W ocenie będzie brane pod uwagę:

- zaangażowanie ucznia,
- aktywność na zajęciach,
- umiejętność samodzielnego zdobywania informacji,
- przejawianie inicjatywy,
- umiejętność posługiwania się pomocami naukowymi (mapa, globus, mikroskop itp.)
- umiejętność prowadzenia obserwacji oraz planowania i prowadzenia doświadczeń,
- przygotowywanie się do zajęć (odrabianie zadań, noszenie zeszytu, itp.)

Bernadeta Biskup

